

Täysistunto

Keskiviikko 19.6.2019 klo 14.02—15.26

5. Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan toimintakertomus 2018

Kertomus K 12/2019 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokuntaan.

Keskustelu

15.10 **Juho Eerola ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Itsekin eduskunnan toisena varapuhemiehenä tiedän, että varapuhemiehen kirjoittamattomien sääntöjen mukaan ei tästä pöntöstä pitäisi liikoa päivänpolitiikkaan kantaa ottaa, mutta tässä onkin tosiaan kyse menneiden päivien politiikasta, ja olin tosiaan viime kaudella Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja — siitä syystä nyt tässä.

Pohjoismaiden neuvostossa perinteisesti tapahtuu paljon. Vuoden 2018 aikana pidettiin teemaistunto huhtikuussa Islannissa aiheesta meriympäristö ja meriturvallisuus, ja täysistunnossa lokakuussa Norjan parlamentissa aiheena oli hybridivaikuttaminen. Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajamaana toimi viime vuonna Norja, jonka puheenjohtajuuden teema oli ”Kestävä ja turvallinen Pohjola”. Erityisesti meri- ja puolustusalojen pohjoismaisen yhteistyön vahvistaminen nousi esille, ja lisäksi muita keskeisiä teemoja olivat esimerkiksi kokonaisturvallisuus ja rauhanvälitys. Lisäksi meri ja ilmastonmuutos olivat esillä syyskuun kokouksissa Grönlannissa.

Tässä salissa on yleensä ja nytkin jonkin verran uusia kansanedustajia, ja eilen valittiin uusi Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta. Tämän vuoksi haluaisin nostaa esille yhden keskeisen periaatteen pohjoismaisessa yhteistyössä, pohjoismaisen hyödyn.

Lähtökohta on, että yhteisillä ratkaisuilla saadaan Pohjoismaissa enemmän aikaiseksi ja yhdessä ollaan vahvempia kuin kukin on erikseen. Pohjoismainen yhteistyö on yhä tärkeämpää ja tärkeämpää, mutta meidän tulee tehdä yhdessä vielä enemmän työtä, jotta kansalaisten olisi helpompaa liikkua Pohjolassa ja eri Pohjoismaiden välillä. Suomen Pohjoismaiden neuvoston valtuuskunta on tehnyt hartiavoimin töitä, jotta Pohjoismaiden väliset rajaesteet poistettaisiin, ja Suomen Pohjoismaiden neuvoston valtuuskunta käy säännöllistä vuoropuhelua ministerien kanssa pohjoismaisista kysymyksistä ja erityisesti Pohjoismaiden välisistä rajaesteistä ja niiden poistamisesta. Pohjoismaisten rajaesteitten poistaminen ja Pohjoismaiden välisen vapaan liikkuvuuden lisääminen ovat edelleen pohjoismaisen yhteistyön ykköstavoite. Tässä kohtaa tällä rajaesteiden poistamisella tarkoitetaan siis Pohjoismaiden kansalaisten esimerkiksi työn tai opiskelun perässä liikkumisen helpottamista, ei kenenkään muiden henkilöiden.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 20/2019 vp

Mutta miten sitten poistetaan näitä rajaesteitä, miten estetään uusien rajaesteiden syntyminen ja miten tuodaan lisää tietoisuutta asian osalta niin kansallisiin parlamentteihin kuin myöskin ministeriöihin? Täällä eduskunnassa meidän tulisi toimia niin, että uusia rajaesteitä ei syntyisi, kun laadimme lakeja tai kun implementoimme EU:n direktiivejä ja asetuksia. Hyvänä esimerkkinä nostan esille liikenne- ja viestintävaliokunnan, joka alkuvuodesta — siis viime kaudella — kutsui Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan kuultavaksi neuvoston suosituksista. Olin jopa itsekin peräti asiantuntijana valiokunnan kokouksessa.

Pohjoismainen parlamentaarinen yhteistyö on viime vuosina yhä enemmän keskittynyt yhteiskunnan turvallisuuden teemoihin. Hybridivaikuttamisesta keskusteltiin Pohjoismaitten pääministerien kanssa. Lisäksi ensi viikolla valmistuvat Pohjoismaiden neuvoston työryhmän suositukset pohjoismaisesta yhteiskunta- ja kokonaisturvallisuusyhteistyöstä ja siihen liittyvästä tulevaisuuden pohjoismaisesta yhteistyöstä.

Pohjoismaiden neuvosto käsittelee yhä enemmän ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisia kysymyksiä, ja nämä kysymykset olivat vahvasti näkyvillä myöskin neuvoston toiminnassa ja neuvoston edelleen antamissa suosituksissa — arktinen politiikka, Itämeren turvallisuus, pohjoismainen EU-yhteistyö, rauhankäytäntö ja niin edelleen.

Neuvosto kävi keskusteluja myöskin brexitistä Ison-Britannian silloisen pääministerin Theresa Mayn kanssa täysistunnossa.

Haluan valtuuskunnan edellisen vaalikauden puheenjohtajana lämpimästi kiittää Suomen valtuuskuntaa kuluneista neljästä aktiivisesta ja intensiivisestä vuodesta. Uusi Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta aloitti työnsä eilen, ja lycka till heille vain, onnea ja menestystä tähän tärkeään työhön. Muistakaamme, että Pohjola on eräällä tavalla meidän perhe ja lähin viiteryhmämme. Näytetään tämä jatkossakin konkreettisessa työssä niin eduskunnan valiokunnissa kuin eduskunnan kansainvälisissä valtuuskunnissa. — Kiitokset.

15.16 Sakari Puisto ps: Arvoisa puhemies! Kiitokset edustaja Eerolalle tästä katsauksesta. Kysyisinkin edustaja Eerolalta, kun varsinkin hänellä on aika pitkä kokemus Pohjoismaiden neuvostosta, pari kysymystä.

Ensimmäinen kysymys, mikä kiinnostaa, on lähinnä tämä vuorovaikutus Pohjoismaiden neuvoston ja sitten Pohjoismaiden ministerineuvoston välillä. Tässä kirjasessa kuvailaan sitä, miten tätä poliittista vuorovaikutusta on pyritty kehittämään muun muassa näiden kirjallisten ja suullisten kysymysten kautta ja sitten näiden erilaisten suositusten kautta ja miten näitä prosesseja on tehostettu. Miten katsoisitte, mikä tämän yhteistyön ja vuorovaikutuksen tila nyt on, onko se kaikilta osin tyydyttävää tai hyvää ja onko siinä kehitettävää?

Sitten kysyisin myös tästä Itämeri-yhteistyöstä, erityisesti tästä Itämeren parlamentaarikkokonferenssista BSPC:stä ja yhteistyöstä sen kanssa: mitä se konkreettisesti oikein pitää sisällään, ja voisiko sen kuvitella olevan vieläkin aktiivisempaa? Siinä kiinnostaa erityisesti se, että tähän Itämeren parlamentaarikkokonferenssiinhan kuuluvat käsittääkseni kaikki Pohjoismaiden neuvoston maat, mutta lisäksi siinä on sitten myös näitä muita, esimerkiksi Venäjän alueita ja Saksan alueita ja Puola on mukana siinä, niin että se on siinä mielessä aika kiinnostava.

15.17 Juho Eerola ps: Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Puistolle näistä kysymyksistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 20/2019 vp

Vuorovaikutus ministerineuvoston kanssa: Totta kai siinä on aina kehitettävää ja parannettavaa, mutta oma kokemukseni oli, että se meni koko ajan eteenpäin ja parani, vähän riippuen sitten tietysti siitä, keitä ministereitä mistäkin maasta aina milloinkin oli ja kuinka aktiivisena he kokivat tämän yhteistyön — mutta pääsääntöisesti erittäin hyvää. Ja etenkin Suomen valtuuskunnassa meillä oli tapana, että nämä yhteistyöministerit ja sitten muutkin ministerit aina aihekohdasta riippuen kävivät mukana myöskin näissä meidän, Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan, kokouksissa ja olivat erittäin aktiivisia siellä. Tämä kehitystyö etenee koko ajan, sitä käydään koko ajan ministerineuvostoon päin, sitä miten voitaisiin saada jouhevammaksi tätä yhteistyötä. Oma kokemukseni tosiaan on, että se on jouhevaa.

Sitten tämä Itämeri-yhteistyö: Siinä ovat tosiaan, kuten kuvasitte, kaikki Itämeren maat mukana, Pohjoismaiden neuvostollakin on oma tuolinsa siellä, ja viime kaudella edustaja Kulmala Sinisestä tulevaisuudesta oli meidän edustajamme siellä. En tästä nyt valitettavasti tämän tarkemmin osaa kertoa, mutta varmaan nämä Kulmalan raportit ja sihteeristön raportit ovat tuolla luettavissa, jos niihin haluaa tarkemmin perehtyä — minä voin oikeastaan ne edustaja Puistolle vaikka käydä kaivamassa tuolta kansainvälisestä yksiköstä. Mutta siis myöskin se on semmoinen aktiivinen porukka. Se aktiivisuus suhteessa PN:ään ja yhteistyö Itämeren porukan kanssa ovat lisääntyneet ja voimistuneet ihan näin viime vuosien aikana.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan.